

ТЫЗЭКЬОТМЭ – ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ Голос адыга

макъ

1923-рэ ильесым
гъэтхапэм
къышегъэжьагъэу къидэкы

№ 182 (22152)

2020-рэ ильес

БЭРЭСКЭЖЬЙИ
ЧЪЭПЫОГЪУМ и 14

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИИЭП

къыхетыутыгъэхэр ыкы
нэмыйк къебархэр
тисайт ижъугъотштых

WWW.ADYGOVOICE.RU

6 +

Адыгэ Республикаэм и Правительствэ игъээзет

Язэдэлэжьэнныгъэ зэрэльагъэктэшт шыкIэм тегущыIагъэх

Адыгеим и Лышевхэу Къумпыл Мурат Адыгэ Республикаэм заомкэ, йофтхабзэмкэ, Улешыгъэ Къуачхэмкэ ыкыи хэбзэуххумэкто къуалыкъуххемкэ иветеранхэм я Совет итхаматэу Къоджэ Аслыян Адыгэ Республикаэм и Правительствэ зычэйт унэм тыгъусэ щыригъэблэгъаг.

Хабзэм ишъолъыр къуалыкъуххемрэ Адыгэ Республикаэм иветеранхэм я Советэу ильес 33-кэ узекиэлбэжьемэ зэхащагъэмрэ тапэкэ зэрэзэдэлжэжьэштхэ шыкIэм тегущыIагъэх. Зигугуу къэтшыгъэ организацаем итхаматэ иофшэн ипалье мы мазэм зэрикырэм епхыгъэу чьэ-

пьюгъум хэдзын-зэфэхысыж конференции зэхащэнэу раххухьаг. Адыгэ Республикаэм иветеранхэм я Совет иофтхабзэмкэ ыкыи хэбзэуххумэкто къуалыкъуххемкэ ишъирэм мэхъанашко зэрилэр, ветеранхэм яшыиэл-псэукэ нахышу шынгъенным, общественнэ иофшэнхэм ахэр чанэу ахэгъэлжээгъэнхэм къуачхэу.

ильесхэм щыIагъэ Хэгъэгу зэошхом Теклоныгъэр къызышьдахыгъэр ильес 75-рэ зэрэххүгъэм игъэмэфэкынки ахэм бэ зэрашлахъэр хигъэунэфыкыг.

Къоджэ Аслыян къызэриуагъэмкэ, ветеран мини 2 фэдиз, замо lutygъэ нэбгырэ 89-р, Ленинград къызадзыххэм къалэм дэсигье нэбгырэ 22-р джыдэдэм Республикаэм щэпсэух. Советыр ахэм Iэпыгэйту афэхуу. Хэгъэгу зэошхом хэкIодагъэхэм ацIэхэр ашымыгъупшэнхэм тегъэпсхыхагъэу, Теклоныгъэр къызыдахыгъэр ильес 75-рэ зэрэххүрэм ишьхьатэу йофтхабзэбэ Республикаэм щызэраххаг. Пандемиим ылкъ къылжыкэ ахэр тызэрэфаеу тфызэхшагъэхэп. Ау къэлгъэн фае узым зыкьимыштэнмкэ а лэхханым амалыбэ зэрэзетхагъэр. Тинахыжхэм зэлхырэ узур къапалмыг-

бзэхэр ашызэраххагъэх, мыжъобгъухэр ашагъэуцгъэх. Сталинград къэзыуухумэгъэ тичыпIэгъухэм афэгъэхыгъэ саугэти Мамай Iуашхъэм щагъэуцг.

«Тиветеранхэм лъэшэш тарэгушхо, тэркэ ахэр щысэтехыплэу Ѣытых. Шэхьимрэ дээ Ѣытхумэрэ я Ильес къыдыхэлтэгээ, Теклоныгъэр къыдэзыхыгъэхэм лъытэнгъэ зээрэфэштшырэм ишьхьатэу йофтхабзэбэ Республикаэм щызэраххаг. Пандемиим ылкъ къылжыкэ ахэр тызэрэфаеу тфызэхшагъэхэп. Ау къэлгъэн фае узым зыкьимыштэнмкэ а лэхханым амалыбэ зэрэзетхагъэр. Тинахыжхэм зэлхырэ узур къапалмыг-

къэнымкэ тапэкли тфэлъэ-къыштыр зэкэ тшэн фае. Ветеранхэм я Совет непэ патриотическэ йофтхабзэу зэрихъэхэрээр лыгъэктэгъэнхэм мэхъанашко ил. Ашкэ ишыкIагъэ Ѣылгэгъур шыодгъэгъотшт», — къыуагъ Адыгеим и Лышевхэ.

НыбжыкIэхэм патриотическэ пүнүгъэ тэрэз ягъэгъотштэнмкэ, Адыгэ Республикаэм Ѣылгэгъурэ лъэпкъхэм азыфагу иль эзгүрионгъэр гъэптигъэ-нымкэ хабзэм ишъолъыр къуалыкъуххемрэ ветеран организациихэмрэ язэдэлжээныгъэ агъельэшынм мэхъанашко зэрилэр республикэм ипащэ хигъэунафыкыг.

Къумпыл Мурат Адыгэ Республикаэм и Лышевхээрэ Адыгэ Республикаэм иминистрэхэм я Кабинетрэ я Администрацие ипащэу Владимир Свеженецрэ ашт игуадзэу Къонэ Заурре пшьэрэль афишигъэр хэдзын-зэфэхысыж конференцием изэхэшэнкэ Адыгэ Республикаэм иветеранхэм я Совет ишыкIагъэ Ѣылгэгъурэгъурэгъурэ тэгээтийнэ. Йофтхабзээр видеоконференции шыкIэм тетэу зэхажэшт.

Адыгэ Республикаэм и Лышевхэ ипресс-къуалыкъу
Сурэтхэр А. Гусевым

ПсырыкIуапIэм ишIын заухыштым фэгъэхьыгъэу

Адыгеим и Лышевхэу Къумпыл Мурат Мыекъопэ псырыкIуапIэм изы Iахь игъэпсын заухыштым, псыубытыплэм псы маклэу зэритим къыхэкIэу цыфхэм псы зэраIэкIагъэхьащтым япхыгъэ юфыгъоххемкэ зэхэсигъор тыгъусэ ѡэрищаг.

Ашт хэлжэхагъэх Адыгэ Республикаэм и Премьер-министрэу

Геннадий Митрофановыр, Адыгэ Республикаэм и Прокурорэу

Игорь Шевченкэр, Адыгэ Республикаэм и Премьер-министр

рэ игуадзэу Сапый Вячеслав, Адыгэ Республикаэм псэольз-

шыннымкэ, транспортнымкэ, унэ-коммунальнэ, гъогу хъызмэтхэмкэ и Министерствэ ипащэу Валерий Картамышевыр, Роспотребнадзорыр Адыгэ Республикаэм ипащэу Сергей Завгороднер, Мыекъуапэ имэрэу Андрей Гетмановыр, Мыекъопэ районым ипащэу Олег

(ИкIеух я 2-рэ нэклуб. ит).

Цыфхэм нахь апблэгъэнхэм фэш!

Адыгэ Республикаем и Правительствэ джы онлайн шыккэкэе юф ышшэцт — нэкубгъуаклэхэр социальнэ хытыухэм къашызэуихыгъэх.

Цыфхэм анахъэу агъэфедэр социальнэ хытыухэм Правительствэм иофициальнэ нэкубгъохэм джы юф аашшэ «ВКонтакте» ыкли «Одноклассники» зыфлохэрэм.

Къэбар зык цыфхэм алеклэхьным, ягумэккыгъохэмкэ джуап агъотынм, ахэр псынкэу зэшхогъягъэнхэм, джащ федэр республикэм щыпсэухэрэм занкэу хабзэм илъикохэм зафагъэззым мы юфигъор афэлжъэцт.

Адыгэ Республикаем иофици

альнэ нэкубгъоу пстэуми зыфхэм алеккыщтым иккызэуихын ыкли изегэеушъомбгъункэ пшъеръльэу щитыгъэр Адыгэ Республикаем и Лышхъэ, Адыгэ Республикаем иминистрхэм я

Кабинет, комитетхэмр гъэорышлаплэхэмр зэшшуахырэ зэхэтэу къашагъэлгъоныр ары. Мафэ къэс ахэм къашахаутыхэрэ зыфхэм афэхыгъэр къэбар, юфхъэбээ зэфэшхъяфэу щышшэцхэм ыкли рагъеклокыгъэм афэхъэхыгъэ закъоп. Ти

шишъолыр икультурэ, аш щипсэухэрэм шлэнгъэм, спортым, общественнэ юфим ыкли нэмийк лъэнкыуабхэмкэ ягъехъягъэхэм къашытегущыиэх.

Тишъолыр щыкъэбархэр зэзыгъашэ ыкли хэбзэ юфышшэхэм гүшүшгэтуу афэху зышшоигъохэм ми нэкубгъохэр къизфагъэфедэнхэ алеккыщт:

ВКонтакте: https://vk.com/adygheya_gov

Одноклассники: <https://ok.ru/group/56362348118192>

ПсырыкIуапIэм ишIын заухыщтым фэгъэхъыгъэу

(Иккэух).

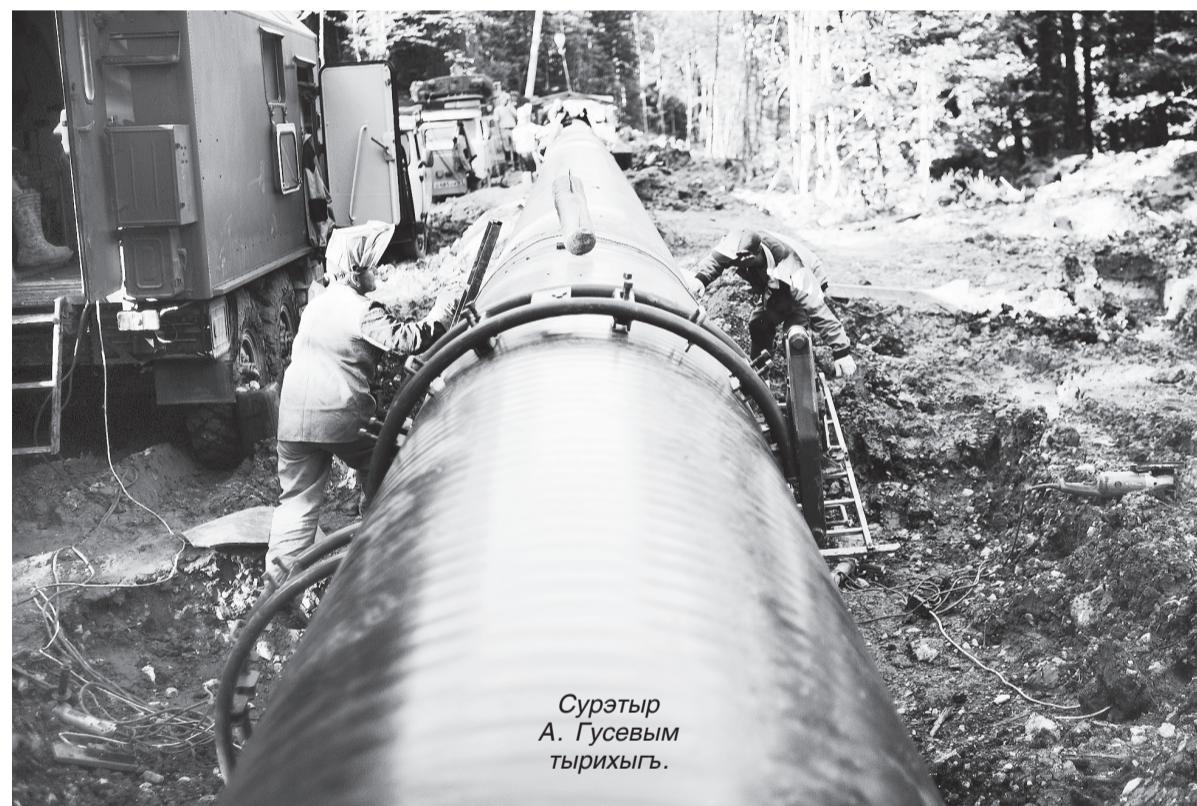
Топоровыр, муниципальнэ унитарнэ хызметшлапэу «Майкопводоканалым» ипащэу Апэжкыхъэ Султан.

Мыекъопэ псырыкIуапIэм иахыкэе ишIын зэрэкюрэ Адыгейм и Лышхъэ зэхэсгэгъом къыщыфалотаг. Мы проектыр игъом гъэцккэгъэнным мэхъянэшко зэрил, чыюпсым изытет емылъытыгъэу зэпыу имылъу аш цыфхэм псыр зэрэгжээтийгъэштэй Къумпыл Мурат къыхигъэштэй.

Анахъэу юфхэр къызызээхъэхэрэ кымафэрэ ары. Къушхъэ псыхъохэм псыр артыр нахь макэ зыхъукэ, Мыекъупэрэ Мыекъопэ районымрэ адэсхэм псыр дэеу къалеклахъэ. Джыдэдэми юфхэм язытет джащ ехъыцир. «Майкопводоканалым» ипащэу Апэжкыхъэ Султан къызэриуагъэмкэ, мигъэ зэрэгжүүтэй къыхэкэе псыбуытлыгъэхэм псыр артыр къеъхыгъ.

Къушхъэхэм ашыл псыбуытлыгъэхэм, артезиан псыкычлэштигъэхэм акуячэ изээу юф зэршээзи псырыгъыгъэхэм джидэдэми чэцым псыр архъорэр макэ. Чыюпсым изытет елхыгъэу цыфхэм псыр алеклэгъэхъягъэнымкэ Мыекъупэрэ Мыекъопэ районымрэ шэххэе гъэнэфагъэхэм атхъягъэх.

Зэхсэгъом къызэрэщаугъэмкэ, псыр аубытлыгъэхэм, ау сыхъат пчъагъэу ар къызэрратыгъэхэм къыщагъэкэшт. Пчэдэхъягъом сыхъатыр 7-м къыщегъэжъягъэу 9-м нэс ар икью къатыцт.

Сурэтыр
А. Гусевым
тырихыгъ.

Адыгейм и Лышхъэ авари-ехэр къэмыхунхэмкэ амалхэр зэрахъанэу пшъериль афишыгъ. Аш Мыекъопэ районым иадминистрациерэ Мыекъупэрэ имэриерэ афигъэптигэ шэххаклэхэм

псыр афащэцт. Республикаем ишхъэхэтхэм социальнэ учрежденихэм псыр икью алеклэхъаным, санитар-эпидемиология шапхъэхэр ахэм къашыдалтыгъэнхэм ренэу анаэ тырагъэтишт.

Адыгейм и Лышхъэ Мыекъопэ псырыкIуапIэм ишIын заухыщтым фэгъэхъыгъэу пшъериль заулэ афишыгъ. Шыгуу къэдгэгээхъын 2018-рэ ильэсийм къыщегъэжъягъэу федеральнэ гупчэр

къаделээзэ проектышном зэрэдэлжъээрэр. Юфшэнхэм азынкюу нахыбэр агъцэккэгъях. ПсырыкIуапIэм иахь шхъалэ ишIын аухыгъ, поселкэхуу Тульскэмрэ Табачнэмрэ, станицу Курджипскэм яклонлэрэ псырыкIуапIэм агъэпсыгъахэх.

Адыгэ Республикаем псөолэшшинымкэ, транспортнымкэ, унэкоммуналнэ, гъогу хызметхэмкэ и Министерствэ ипащэу Валерий Картамышевым зэхэ-

сыгъом къызэрэщиуагъэмкэ, псыхъоу Цыцэ дэж юфшэнхэр зы мафэкэе блэккыгъэ тхамафэм щаухыгъэх. ПсырыкIуапIэм ишIын агъэнэфагъэм тетэу макло. Чыюпсым изытет къызээмыхъэмэ, ильэсир имыккызэ проектир аухынэу рахъхъэ.

ПсырыкIуапIэм километри 125-рэ иккынхъэгъэцт. Рыклонлэ километри 2 джыри агъэпсын фае. Псөолъешхэр псырыгын пилтүүмэ ягъэпсын шлэнгэхуу фэжэштих. Ахэм ашыщэу зыр псыхъоу Цыцэ ипсышхъэ дэж щашыцт. Псыхъохуу Пышхъэрэ Пышхъашхъэрэ адэжь псыубытлыгъэ щагъэпсыцт.

Пстэумкэи псырыкIуапIэм псыубытлыгъэхтэй. Джащыгъум псыр зэрэгфимыкхурэм иофицье зэшшохыгъэ хуущт. Чэцэзьымафэм псы кубометрэ мини 140-рэ фэдиз цыфхэм къалеклэхъацт, джыдэдэм чэцэзьымафэм псы кубометрэ мини 100 аанахыбэ дэдээмкэи ахэм анэсирэр.

«Стратегическэ мэхъан зиэмын псузаульэр загъэпсыкэ, цыфхэм икьюу псыр зэрэлккэмыхъэштигъэм иофицье зэшшохыгъэ хуущт. ПсырыкIуапIэм иахыкэе ишIын заухыкэ, Мыекъупэрэ Мыекъопэ районныи ашыл псыубытлыгъэхэрэ къушхъэлэцт. Цыфхэм ящыгъэдэдэй щыт псузаульэр агъэнэфагъээ пылээгээхъынмкэ афэлжъэцтэй зэкэ непэ ашэн фае», — хигъеунэнфыкыгъ Къумпыл Мурат.

Адыгэ Республикаем и Лышхъэ ипресс-къулыкъу

Нэбгырэ 4648-мэ къахагъэшыгъ

Чындык 13-м пчэдыхъягъом сыхъатыр 10-м ехъулэу зэпахырэ узэу коронавирусир Адыгейм щыпсэурэ нэбгырэ 4648-мэ къахагъэшыгъ.

Ахэм ашыцтэй нэбгырэ 749-мэ язэхъягъом сыхъатыр 10-м ехъулэу зэпахырэ узэу коронавирусир Адыгейм щыпсэурэ нэбгырэ 4648-мэ къахагъэшыгъ.

**НЭБГЫРЭ 4648-рэ
РЕСПУБЛИКАМ ИМУНИЦИПАЛИТЕХЭМ
АТЕГОЩАГЪЭУ:**

- Мыекъуапэ — 1537-рэ;
- Тэхъутэмкыое районыр — 841-рэ;
- Красногвардейскэ районыр — 510-рэ;
- Мыекъопэ районыр — 463-рэ;
- Теуцожь районыр — 365-рэ;
- Адыгэхъалэ — 354-рэ;
- Кощхъэблэ районыр — 266-рэ;
- Шауджэн районыр — 171-рэ;
- Джэдэхэ районыр — 141-рэ.

Зыфэсакъыжынхэу къяджэ

Профессорэу Михаил Анциферовыр коронавирусым ыпкъ къикыкъе зидунай зыхъожыгъехэм афэгъэхыгъеу къэгүштэйгъеу ыкти ар къызэутэкъын щынагъо зиэхэр зэрэзыфэсакъыжыщ шыкъеэхэм ягугъу къышыгъ.

Анахъэу мы инфекциер къызэутэкъын щынагъо зиэхэр зыныбжь ильэс 60-м ехъугъехэмрэ шьоуущыгъу уз зиэхэмрэ.

Псауныгъэр къэухумэгъэнимкэ Департаментэу Москва дэтым къызэртийрэмкэ, ковидым ыпкъ къикыкъе зидунай зыхъожыгъехэм япроцент 83-мэ анжыжь ильэс 60-м ехъугъагь. Нэмыкти уз ямыгэми, зыныбжь хэктотгээ цыфхэм коронавирусыр щэчигъуае къафхэм.

Зыныбжь зыхъожыгъехэм азынныкъом (процент 53-мэ) нэмыкти узхэр ялагъэх. Ахэм ащищэу нахьыбэрэ къахафэрэр гу-лынтифэ узымрэ эндокриннэ системэмрэ агъэгумэкъихэрэр ары.

— Шьоуущыгъу уз зиэхэу корона-

вирусым илъикыгъехэм яанализхэр игъэкотыгъеу тыупльягъу. Ахэм янахьыбэр пщэрьыщагъэх ыкти мы узым зигъэгумэкъыщтигъехэр бэшлагъе.

Къыхэгъэшыгъэн фае, зидунай зыхъожыгъехэр зэкэ шьоуущыгъу узэу ялэм лъымыплъэштигъехэу щитэп. Пстэуми зэрящыкъягъеу ялзэштигъэх, врачхэр алъиплъэштигъэх. Ау ныжыбр хэктотгээ шьоуущыгъу уз зиэ ыкти килограмм лые зытель цыфхэм инфекциехэр нахь псынкъеу «куаутих». Аш къыхэкъеу мыш фэдэс сымаджэхэм ковидир нахь къинеу алъикэх ыкти зидунай зыхъожыгъэхэри нахьыбэрэ къахафхэм.

Зэфхэхысыжыжым сыйд къэсён слъэкъыщтыр? Шъуныбжь ильэс 60-м ехъугъэу, диабет шьуйзэу е килограмм лыхэхэр шьутельмэ — узыр къызэутэкъын щынагъо зиэ купым шьущыщ. Аш къыхэкъеу пешорыгъеши юфхъябзэхэр джыдэдэм анахъэу зешъуханхэ фае. Имыщикиагъеу унэм шъукъимыкти, цыфхэм шъуахахъэ зыхъукъе маскэхэмрэ йальэхэмрэ зыщышумыгъэгъупшэх. Джаш фэдэу псауныгъэм изытет шьульыплъэжын фае. Шьоуущыгъеу лъым хэльыр зэжъугъэшшэн, пкъышшолыр зыпсхъяэрэ упражнение мыхыльхэрэ шьушынхэ фае, — къыуагъ профессорым.

Зыпкъ къиуцоным щэгугъых

Урысюем и Роспотребнадзор эпидемиологиекъе игупчэ ипащэ игудзэу Наталья Пшеничнаям къызэртиягъэмкэ, къэкошт мэфи 10 — 20-м къикоцү коронавирусым изыушьомбгъун нахь зыпкъ иуционэу щэгугъых.

— Йоныгъом ыкти къэпьюогъум икъихъагьу гъунэпкъе гъэнэфагъехэр зэрагъеуцугъехэм яшуагъэхэм мэфи 10 — 20-м къикоцү узыр къыззэулэхэрэм япчагъе нахь макъе хъун ылъекъищ, — ело аш.

Джащ фэдэу, Наталья Пшеничнаям къызэртиягъэмкэ, Урысюем щыпсэухэрэм пешорыгъеши юфхъябзэхэр зэрэханхэм нахь хэшшыкти фырялэ ыкти зыфэсакъыжыхъе хъугъях. Аш дааклоу юф зышлэхэрэм янахьыбэрэр пэудзэгъе шыкъеэм тырагъехъагъ, къэлэеджакъохэм зыгъэпсэфыгъо тедзэхэр аратыгъях.

Узым зымушьомбгъуным мы амалхэр фэлоришшэнхэу щит, ау къэухыр зэу къэлэгъоштэп. Сыда пломэ, COVID-19-р зэрагъехъуырэм ипальэ къыхъэ. А палъэм фэди 1,5-рэ уежэн фае коронавирусым изыушьомбгъун зыпкъ иуционым пае.

Узхэм апэуцужыгъэнхэм фэхъазырынхэмкэ Австралийскэ гупчэм ишлээнигъэлэхжэм къызэртиягъэмкэ, COVID-19-р къыззэулэхэрэм тхыллыпэ ахыщэм, гүчл къопсхэм ыкти смартфонхэм мазэрэ ательян ельэкти. А упльягъу журналэу Virology Journal зыфилорэм къыщыхаутыгъ.

Алэкіэль къэтынхэм къызэртиягъэнхэмкэ, унэ клоцым ит фабэмкэ коронавирусыр мэфи 28-м къикоцү зэшхъэзэшшо пкъыгъохэм къатенэ.

Зэшхъэзашьо щит пкъыгъохэм смартфон алчхэм, тхыллыпэ ыкти полимер ахъщэм, мыульнире гүчлхэм вирусыр

ащыпсэунымкэ нахь лэрифэгъу. Фабэр градус 20 зыхъукъе, узыр къыззэхкырэр мазэрэ пкъыгъохэм ательян ельэкти, фабэр градус 30-м зынэсикъе, тхъамэфиш къыгъашшэр.

Фабэр градус 40-м къыззэшокъикъе, коронавирусыр мэфи зытущкэ мэкоды.

«ЭкоЦентрэм» къеты

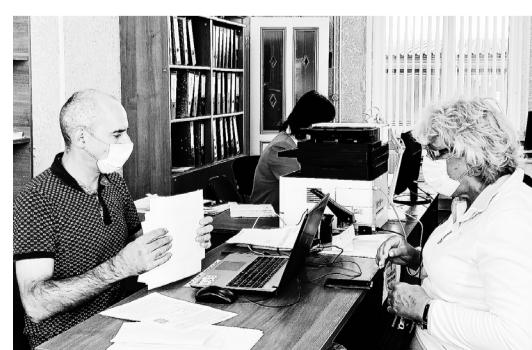
ЭкоЦентр
региональный оператор по обращению с отходами

Шапхъэхэр зэкэми агъэцэкээнхэ фае

Зэпахыра узэу дунаир зэлъизыгъу гжээжээхэм джыри зиушьомбгъужынхэу зэрэргэжжэхыгъэм ыпкъ къикыкъе цыфхэм маскэхэр алчхэмхэр шыокти зимиш юфэу Роспотребнадзорым къыгъэнафхэрэм ащищ. «ЭкоЦентрэм» иофисхэм а шапхъэр ачэлэй. Ахэм къяулэхэрэм маскэ алчхэм къычлэханхэ фае.

Аш имызакъоу, цыфхэр зэлэблагъеу мыуцунхэм пае азыфагу илъицтэй гъэнэфагъэ, санитарнэ шапхъэхэм атэтуу кабинетыр мафэм зытло-зыщэ агъэкъабзэ. Коммерческэ отделэу нахьыбэр къыззэулэхэрэм юф щызышлэхэрэм вирусыр шыокти зимиш юфэу зэрэштийр УФ-м и Псэуплэ кодекс щигъэнэфагъ.

Мыш дэжым къыщыхэдгээшымэ тшоигъор маскэ, йальэу жъугъэфедэгъахэрээр зэришлэдэжыжыщыми шэлхээ гъэнэфагъе зэрилэр ары. Ахэр шхъяфэу пакетым ишульханхэш, нэужжым хэкъым хэш ёудзэн фае, зыпарэми клоцымыльэу ишульдэжыжхэм яягъе къэктонкэ щынагъо.

Зэкэми ар агъэцэкээнэу «ЭкоЦентрэр» къялъэй! Шъугу къэтэгъэхкыжы, пыдзэфэ пытэхэм ядэшын фэгъэзгээшэе шьольыр операторым иоофшшэн фэгъэхыгъе упчэ зиэхэм пэудзэгъе шыкъеэ тетэу аш иджэуп зэрэгшэшшэн альэкъицт. Телефонхэри, электроннэ почтэм узэрэххэштири интернет нэкүгүбгэу <https://adygea.clean-rf.ru> зыфилорэм ижъугъотэштых.

Игъом птымэ нахьыш

Хэкъым идэшынкэ фэл-фашэхэм ауасэ зэкэми игъом атын фаеу зэрэштийр шьольыр операторым джыри зэагу къегъэхкыжы. Мы ильэсийм ишүлэ мазэ и 1-м къыщыублагъеу ар псэуплэ фэл-фашэхэм къахэхыжыгъеу коммунальнэхэм ащищ хъугъэ. Игъом аш ыуасэ птынэр шыокти зимиш юфэу зэрэштийр УФ-м и Псэуплэ кодекс щигъэнэфагъ.

Пальэр имыкъеу птымэ рэхжатныгъе нахьыбэрэ зэрэуиэштыхим имызакъоу, социальнэ лэпийэгъу къыуатынхэмкэ ишуюгъе къэкошт. Фэгъэктотхэнхэр зиэхэм ахэр агъэфедэшунхэм пае пыдзафэхэм ядэшын ыуасэ къызэртийрэм икъебар социальнэ фэл-фашэхэр зыгъэцакъэхэрэ къулыкъухэм шьольыр региональнэ операторым алэклегъахъэ.

Адигеим щыпсэухэрэм компанием иофисхэм аштынхэ альэкъицт. Ахэр зыдэшыгъэхэр джыри зэ шьугу къэтэгъэхкыжы. Мьеекъуапэкъе — урамэу Пионерскэр, 297-рэ; поселкэу Яблоновскэмкэ — урамэу Школьнэр, 10/1-рэ. Джаш фэдэу почтэм, «Сбербанкы», ООО-у «МадиКом» зыфилорэм якассхэм аштынхэ альэкъицт.

ООО-у «ЭкоЦентрэм» и Адыгэ шьольыр къутамэ ипресс-къулыкъу.

ЯшIЭНЫГЪЭХЭМ АХАГЪЭХЬОЩТ, ПРОГРАММЭМ ИГЪЭХЬАЗЫРЫНИ ХЭЛЭЖЬЭШТҮХ

ЮфышIэхэм якыхэхынкIэ партиеу «Единэ Россием» ипроектэу «ПолитСтартап» зыфиорэм тапекли зырагъэушомбгүшт: хэдзынхэр Къералыгьо Думэм зыщIэштхэм ехъулIэу хэгъэгум ишъольыр пстэуми ар апэрэу ашыпхырашынт.

Аш фэдэ унашьо зэрашта-
гъэмкIэ «Единэ Россием» и
Тхъаматэу Дмитрий Медве-
девым макъе кыгъэгүй. «Пол-
итСтартапы» хэлэжьагъэхэм,
мэкъэтынымкIэ мэфэ зыкIэу
2020-рэ ильесим агъэнэф-
гъагъэм икIэуххэмкIэ депутат
хуягъэхэм ар алуклар.

Дмитрий Медведевым зэ-
рэхигъэунэфыкыгъэмкIэ, йо-
ныгъом щыIэгъэ хэдзынхэм
«Единэ Россием» политикэм-
кIэ ипэшэнэгъэ ашигъэптиэн
езыгъэлъэгъыгъэр политик ныб-
жыкIэхэр ахэм зэрахэлжэ-
хэр арь. Кандидатхэм азы-
шанэм ехъур ныбжыкIагь.

«Проектэу «ПолитСтартап»
зыфиорэм хэгъэгум ис ныб-
жыкIэ мин заулэмэ политикэм

еклурэ гьогур къафызэуихыгь.
Коронавирусым ыпкь къикыкIэ
шъуащиц пэпчь хэдзын юф-
тхъэбзэ кызэрмыклохэм ахэ-
лажъэн фаеу хуягъэ. Ау шьо
политикэмкIэ кышшонэкъо-
кухэрэм шъуатеклон шууль-
кыгъь», — кыуягь Дмитрий
Медведевым зэлукIэм хэлажъэ-
хэрэм зафигъазээз.

Джыдэдэм «ПолитСтартапы»
чыпIэ, шольыр хэдзынхэм
ахэлэжьэнхэр ныбжыкIэхэр
егъэхьазырх. «Единэ
Rossiemi» щагъесэгъэ канди-
датыбэмэ мыгъэ депутатхэм
якъэлэ, яхэку зэлукIэхэм яде-
путат мандатхэр къаратыгъэх.
Джы Къералыгьо Думэм щы-
клошт хэдзынхэм яхъулIэу пар-
тием кандидатхэр щагъехьазы-

рыщтых. Модулэу «Политическе
паш» зыфиорэмкIэ Авшэрэ
партиинэ еджапIэм нэбгыри
150-рэ щырагъэджэшт. Къера-
лыгьо Думэм ихэдзынхэм яхъу-
лIэу пешорыгъэшь партиинэ
мэкъэтынэу 2021-рэ ильесим
игъатхэ щыэштм ахэр хэлэ-
жэнхэ альэкъишт.

«ПолитСтартапы» хэлажъэ
зышIоигъохэмкIэ шапхъэхэр
партием нахь ыгъэлэшьашытх.
Ау «Единэ Россием» и Генсо-
вет исекретарэу Андрей Тур-
чак игъо зэрилъэгъуягь тетэу
ныбжыкIэ гунацкIэ щыла-
гъэм хэлпэхъашытх. Зыныбжь
ильес 35-м къехъугъэхэр аш
хэлэжъэнхэ альэкъиштгъэп.

Дмитрий Медведевым кын-
зэрэхигъэштигъэмкIэ, «Единэ

Rossiemi» ищыкIагъэхэр ныб-
жыкIэ чанхэр, псынкIэу зиоф
зэпзыгъафхэрэр арь. Аш
фэдэхэр арь мэкъэтынымкIэ
мэфэ зыкIэу 2020-рэ ильесим
щыIагъэм партием IэпыIэгъу
кызыщыфхъугъэхэр.

Партием и Тхъаматэ кызэ-
риуагъэмкIэ, пшъерьиль шъхьа-
Iэу щытыр народнэ программэ
кыххэхыгъэнхэр арь. Аш лъа-
псэ фэхъущтхэр хэдзаклохэм
юф адашIэ зэхъум партием
хэтхэм къауягъохъ предложе-
ниехэр арь. Мы охтэ благъэм
партием ипрограммэ комис-
сие зэхэсигъю ишт, докумен-
тим икъиххынкIэ юфшэнхэр
аш щырагъэжъешт.

«Къералыгьо Думэм ихэ-
дзынхэмкIэ стратегиес тиэштир
татеклонир арь. Аш пае чын-
пэхэм тишиыккIэу ташилэ-
жъэн, цыфхэм агу рихышт
программэ къэдгэхъазырх
фае. А народнэ программэм
цыф жуягъэхэр тедгэгүштэ-
штих, еланэ гъэтэрэзыхын-
хэр аш фэтшытх», — кын-
заягь Дмитрий Медведевым.

Къералыгьо Думэм ихэ-
дзынхэму 2016-рэ ильесим

щыIагъэхэм апае народнэ про-
граммэу кыххэхыгъафхэрэр ышы-
гъафхэр.

«Проектэу «ПолитСтартап»
зыфиорэр ильеси 3 хуягъэ
загъэцакIэрэр. Ар игъо зэрэ-
штихр ыкли шуагъэ кызэри-
тиэр щыIэнэгъэм кыгъэлжэ-
гуагь. Нэбгырэ мини 10-м ехъу
ильеси 3-м къикIоцI а проектын
хэлэжъяа, — кынзаягь Урысые
общественне организациеу
«Единэ Россием и НыбжыкIэ
Гвардие» и Адыгэ шольыр
къутамэ ипащэу, Мыекъуапэ
идепутатэу Бэрзэдж Асает. —
2018-рэ ильесим сэри апэрэу
а проектын сихэлэжъяа, ныб-
жыкIэ чанхэм аклуачээ полити-
кем щауштынымкIэ, политолог
технолог Иепласэхэм агъэсэнхэмкIэ
ащ амалышу кызыртиэр сшъхъэз-
хэшиагь. ТеориемкIэ шлэнэ-
гъэу мыш щызээгъэштих
хэр, куулайныгъэу сээ кынзиз-
гъэхъяа хэрэв сидепутат юф-
шэнкIэ кынзашхапэжъыгъэх.
Анахь шъхъаэр — шлоигъонгъэ
зиэ пстэури проектын хэлэ-
жъэнхэ зэральэхъаштих арь».

УЗЫМ ЗИМЫУШОМБГҮНЫМ ПАЕ

ТЭРЭЗЭУ МАЩЭХЭМЭ...

Коронавирусым земыгъэушомбгү-
гъэним пае щапIэхэм яупльэкIун
юфхэр Адыгеим щыльагъэкIуатэх.

Мыекъопэ къэлэ администрацием зэхишгээ
комиссием хэтхэр бэмышIэу Къэзэкь бэдзэркIэ
аджэхэрэм щыIагъэх, эпидемием пешуеклор юфхъа-
бзэхэр зэрэшагъэцакIэхэрэм ёншагъэгъозаг.

Комиссием хэхъагъэх предпринимательствэмрэ
гъэфедэкIо бэдзэримрэ я ГъэлорышапIэрэ
къалэу Мыекъуапэ ошэ-дэмышI юфхэмкIэ и ГъэлорышапIэрэ
ялыхкIохэр.

Бэдзэрим юф щызышIэхэрэмрэ щэфакло къа-
кохэрэмрэ нэгу юхъохэр зэрагъэфедхэрэр арь
анахьау зылынгъэхэр. Предпринимательствэм-
кIэ къэлэ ГъэлорышапIэм кызыэрещауагъэмкIэ, ин-

спекторхэм щыкIагъэу къыхагъэштигъэхэр аралох. Аш
нэмыкIэу зэшшуахын фаехэр бэдзэрим ипашхэмэ,
сатыушIхэу мыш щылажъэхэрэм агурагъэуагъэх.

УлъякIохэм кызыэралауагъэмкIэ, нахьыбэмэ
ищыкIэгъэ шапхъэхэр агъэцакIэх: щаклохэм маскэхэр
аулыых, йальхэри аулыых, къяулIэхэрэри зызера-
ухумэшти пкыгъохэр амьгъэфедхэр юф щызашхэмкIэ
къа-
чагъахъэхэрэп. Укъоныгъэу къыхагъэштигъэхэри
охтэ благъэм дагъэзыхыштих. Ар зымышIэхэрэм
административнэ пшъэдэкIыжь арагъэхьышт.

Коронавирусым зызыниушомбгүре лъэхъаным
мыш фэдэ шапхъэхэр арь зэкIэми агъэцэкIэнхэу
щытхэр: щэпIэ чэхъагъум узыр зыгъэкIодышти пкыгъохэр
тетынхэ фае, юф щызышIэхэрэм япплырыгъэ
мафэ къэс ашынэу щыт, зызраухумэштхэр щы-
лажъэхэрэм, къяулIэхэрэм агъэфедэнхэ, щапIэхэр
дэгьюо атхахы зэптийнхэ фае, зэпчыжъеу зэр-
штихтихэ гъэтхыгъэхэр джэхашахъохэм атетынхэу
щыт, нэмыкI пешорыгъэшь юфыгъохэр.

Мыекъуапэ иадминистрацие ипресс-кулыккIуу къы-
зэртийрэмкIэ, пандемием ильэхъян Мыекъуапэ чыпIэ
5863-рэ щаупльякIу, укъоныгъэу 725-рэ къыхагъэ-
штигь, ахэм ашыщэу 682-р лъэтемтэу дагъэзыхыгь.
УлъякIохэм язэфхысийхъэмкIэ административнэ
пшъэдэкIыжь арагъэхынным фэгъэхыгъэ протокол
45-рэ зэхагъеуцауагь (тхылхэр хыкумыр ахэпльэнэу
щыт, нэмыкI пешорыгъэшь юфыгъохэр).

ЧИХЬАПIЭМ ЩАУПЛЬЭКIУХ

Гъэсэнгъэм иучреждениехэу
республикэм итхэм коронавирусыр

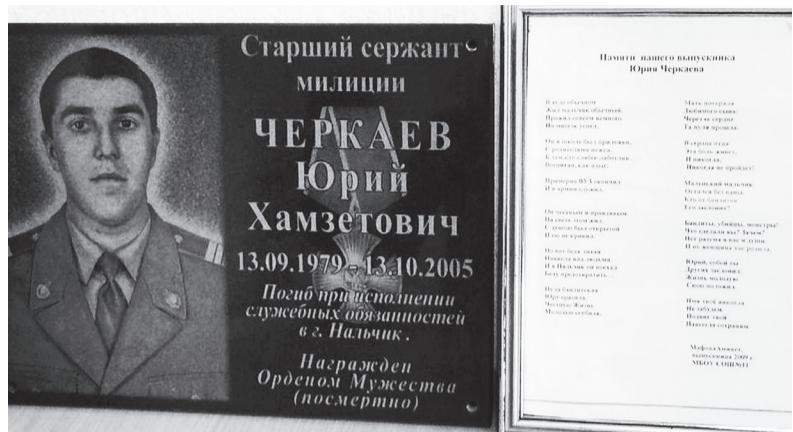
къызльыгъэсигъэхэр джыри къащыха-
гъэштих.

Ар япшэрильэу муниципальнэ гъэпсыкIэ зиэ
псэуплэ пстэури яеджапIэхэм пчэдьиж къэс къэлэцы-
клюхэм, къэлэгъаджэхэм чэхъапIэм япплырыгъэ
щаупльякIу, япсауныгъэ изыт щызэрагъашэ.

— Роспотребнадзорым къыгъэнэфэгъэ шапхъэхэр
дэх имыIэу бгъэцакIэхэ зыхыкIэ арь ныIэп гъэсэны-
гъэм иучреждениехэм непэрэ мафэм къеуцугъэ
пшъэрьильым унаэ щатетын зыгъэлэхъаштих. Жын
иукъэбзин, пстэури япплырыгъэ иупльякIун, къэбзэ-
нагъэм ишапхъэхэм ягъэцэкIэн — мы зэпстэури
районым иеджапIэхэмрэ икIэлэцыкIу ыгъыпIэхэмрэ
шлокI зимиI юфхъабзэхъау ашызэрахъэхэрэр архы.
Районым щыпсухэрэм тяльэу тишинэгъончха-
гъэ фэдгъэлорышэрэ юфым ялах къыхальханэу!
— кыфэдже Кошхъэблэ районэу гъэсэнгъэм иуч-
реждениехэм зэпахырэ узыр къызщыхамыгъэшти-
гъэм иадминистрацие.

Лыхъужыгъэу зэрихъагъэр ныбжыкІэхэм арагъашІэ

Ащ кіәшакло фэхъугъэх культурэм и Унэ илофышлехэу Датхъужь Фатимэ, Устэ Саидэ ыкки тхыльеджапІэм илофышлехэу Къохъужь Алинэ. Шэжкым исыхъатэу «Тыгу къэкъижы ыкки тирэгуш-хол!» зыфилу зэхашагъем Пщыжъхэблэ гурит еджапІэм ия 5 — 8-рэ классхэм ащеджэхэрэр къыргъэблэгъагъэх.

Юрэ икюдькіэу хъугъэм икъебар культурэм и Унэ илофышлехэм къэзэрэугоигъэ ныбжыкІэхэм къафалотагъ. 2005-рэ ильесым чъэпьюогъум и 13-м Къэбэртэе-Бэлькъар Республиком икъалэу Напшык зэпэуцужъэу щылагъэм ар хэфагъ. Хэгъэгү клоц Иофхэмкэ отделэу Напшык щылагъэм бзэджашлехэр къызытебанхэм апа Ѯпилэгъэ языгъэгъотыгъэхэм Чэркаер ахэтагъ. Mashloу къызэуахыгъэм хэтхээ, Юрэ инибджэгъо къы-

щаулагъэм ыпсэ къыгъэнэнымкэ амалэу иэр фиғъэорышагъ. Ау, гухэк нахь мышлэми, ежь улэгъэ хъильэ пчагъэу къытыращаагъэхэр фэукючыгъэхэп, идунаи ыхъожыгъ.

Урысые Федерацием и Президент инунашьокэ илофшлэн пшъэрэлхээр ыгъэцакІэхэмээ пыблэнагъэу ыкки Лыхъужынгъэу зэрихъагъэхэм апа ѿмызжэх Чэркае Юрэ Лыхъужынгъэм иорден къыфагъэшшошагъ.

Юрэ ишлэж агъельапІэзэ, ильес заулекіэ узекІэбэжкэмэ, зыщеджэгъэ игупсэ еджапІеми мүжъобгу къыщиғызэуахыгъ.

Хъугъэ-шагъэм фэгъэхыгъэ документальнэ фильм цыкку кіэлэеджаклохэм къафагъэльгъуагъ. НыбжыкІэхэр къагъэхъазырьгъэ усэхэм къяджагъэх. Мы мафэм Лыхъужыким ишлэж агъельапІагъ, Юрэ кіэлэ шэ-

Милицием исержантэу Чэркэе Юрэ хэгъэгү клоц Иофхэмкэ къулыкъум хэтэу ишшэрыльхээр ыгъэцакІэхэмээ идунаи зихъожыгъэр чъэпьюогъум и 13-м ильес 15 хуугъэ. Ащ ишлэж фэгъэхыгъэ Иофхъабзэ зэолыр къызыщыхъуагъэ къуаджэу Пщыжъхъаблэ культурэм и Унэу дэтим Ѣыкгуагъ.

нышлоу, гупцланэу, юпилэгъу зищыкагъэм блэмыкіэу зэрэштыгъэхэр агу къагъэкыжыгъ.

— Чэркэе Юрэ фэдэ калэхэр

зэрэтилэхэм тырэгушхо, — къынгуагъ культурэм и Унэ ипащэу Пщыжъ Мурат. — Ащ лыхъужыгъэу зэрихъагъэхэр икъоджэгъу хэм тэгъэльяпІэ, егъашэм тыгу ильышт. Ащ фэдэ зеклюакІэхэр ѿысэтехыгъиэу зэрэштыхэр ныбжыкІэхэм ядгэшшэнэу, ѿысэшшу афэхъунэу къедгъэблэгъагъэх.

ИШЫНЭ Сусан.

Шхыныгъо стырхэр зэрааратырэм лъэплъэх

УблэпІэ классхэм арыс кіэлэеджаклохэм ыпкіэ хэмьльэу шхыныгъо стырхэр зэрааратырэм фэгъэхыгъэ ублэпІунхэр «НыбжыкІэ Гвардием» хэтхэм зэхашэх. Къыхэгъэшыгъэн фае Адыгеим ис кіэлэеджаклохэу ублэпІэ классхэм ащеджэрэмэ зэкІэмэ ар зэраалагъахъэрэр.

Партием ипроектэу «Новая школа» зыфиорэм къыдыхэлтыатахъэу «НыбжыкІэ Гвардием» хэтхэр ыкки активистхэр Гимназиу N 22-м мы мафэхэм щылагъэх.

Адыгеим им еджэпІэ 132-мэ ачІэс кіэлэеджэкло 24822-мэ шхыныгъо стыр араты. Роспотребнадзорын и ГъэйорышапІэу Адыгеим щылэр ягъусуу зэхагъэуцогъэ менюмкэ бжыхъэ-къымэфэ уахътэм кіэлэеджаклохэм пчэдьжышихэ арагъэшы.

— ШхапІэмрэ гъомлапхъэхэр зыщытгъэхэмэ шапхъэу щылэр адештэх. Кіэлэеджаклохэм гүшүэгъэ тафэху, яеплыхэхэр къыдэтэлхэйтэх. Сабийхэр тэгъэрэзэх. Ильесыкіэ еджэгъум къышегъэжъагъэу ублэпІэ классхэм ачІэсхэр ыпкіэ хэмьльэу зэрэшхэтхэм ны-тыхэри ыгъэгушуагъэх, — къынгуагъ Гимназиу N 22-м ишхапІэ илофышлехэу Барцыц Фатимэ.

— Йоныгъом къышегъэжъагъэу

республикэм ит гурит еджапІэхэм шхыныгъо стырхэр кіэлэеджаклохэм зэрааратыхэрэр тэуплъэх. Къыхэгъэшыгъэн фае кіэлэгъаджэхэм, ны-тыхэм ѿмызаклоу, ежь кіэлэеджаклохэм шхыныгъо стыр зэриякагъэр къызэрэгурьшорэр. Пкыншылым ишкіэлэгъээ гъомлапхъэхэр лэклажэхэмэ, сабийхэм ашхъэ къэузырэп, псынкіэу къэшшыхэрэр. Кіэлэцыклюхэр зыфаехэр, ахэм яеплыхэкэ къыдалтытээзэ ыкки Роспотребнадзорын къынгууцгъэ шапхъэхери амыукую гъэсэнгъэгъэм иучрежденихэм япашхэмрэ еджапІэхэм яшхапІэхэм ялофышлехэмрэ меню зэтэфыгъэхэр зэрэзэхарьэуцогъэх. Ны-тыхэри ублэпІунхэрэхэн чанэу къыхэлажэх. Гъомлапхъэхэр ауплъэху, ахэр зэралыгъ шыкІэми лъэплъэх. Нахыбэрэмкэ ахэр пстэуми агъэрэзэх, — къынотагъ «НыбжыкІэ Гвардием» и Адыгэ шъольыр къутамэ ипащэу Бэрзэдж Асыет.

АДЫГЭ КЪЭГУАКІХЭР

Растения

Къэкынхэр

Портулак огородный – шыкыбыуц, пкыуэгын (каб.), улгээгын, шыщыбын, щыпкын (чек.).

Посудная тыква – алтыркъеб, фэльыркъеб (чек.).

Прицепник липучковый – хъекерин (каб.).

Просвирник, мальва – мэлкүай, кхуеудуз (м-каб.), матэххуей (чек.), хъэбыкъуэ, щхэлхъурей (каб.).

Просвирник приземистый, мальва приземистая – бзыукъай, мэлхъокъуай, матэххуейцикъу (чек.).

Прoso посевное – гъажъо, мэшы, фыгу, вагъуэппль, гъавэ, хуфыціе, хущхъэбапхъэ (чек.), фыгъо (шапс.), мэш, ху, хугъуэ, хуплыжъ (каб.).

Прострел – напцэй, набдзэй (чек.).

Пустырник пятилопастный – щыжкудз (чек.).

Пшеница – коцы, гуэдз (каб.).

Пшеница осенняя – бжыхъескоц
Пшеница полба – гъасэ, гъашэ (каб.)
Пшеница яровая – гъэтхескоц, гъятхасэгүэдз (чек.).

Пырей ползучий – зэфи, шыдудз (каб.).

Ракитник – уэкуюло, уэкуюу (каб.).

Раковые шейки – блэару (каб.), щыпціэгын (чек.).

Рапс – былымбэлдыдж, былымкъэбистэ (чек., каб.).

Редиска, редис – мэзэбэлдыдж, бэлдыджэфыж, бэлдыджэплыж, балыджэ, болыджэ, балыджэхъуэ (каб.), балыджэплыжъ (чек.).

Редька – бэлдыдж, бэлдыджэшху, бэлдыджшуц, бэлдыджэин, балыджэфыцэ, балыджэшхуэ (каб.).

Резак поручейниковидный – чэтлъабжъ, джэдпээбжъанэ (каб.).

Репа – былымбэлдыдж, былымбалыджэ (чек.).

Репейник – шхъу.

Репник морщинистый – щыфашхэгын (чек.).

Рис посевной – пындж, прунж (каб.).

Робиния лжеакация – акац, klarц, банекіэрцей (каб.), klarцейжыг (чек.).

Рогоз – лубзыр, псыуц, лутлан, күэтилан (чек.), тхъакумэгъэдэгү, шыгъэцыв, лутлан, лутлан (каб.).

Рогоз широколистный – псыуц, арджэнүц, тхъакумгъэдэгү, арджэнүдэ, къабзий (каб.), къамылхъу (м.-каб.).

Рододендрон кавказский – алыт-түрц, алытшай, къушхъэхъуалыт (чек.), къандзэлыкъу, къушхъэхъушай (каб.).

Рожь посевная – хъамцый, хъэпций (каб.).

Роза – удпэнкъэгъагъ, хъэкуюж, дэхэнапц, гощэнапц, къецпанэ, удыпанэ, къадзыгъуэбанэ, хъэцбанэ, хъэцыбанэ (каб.), къэцыбанэ (бесл.), пщэдэгъэссык (чек.).

Ромашка – тхъэиц, тхъягъууц, шынэ-шынэ (каб.).

Ромашка аптечная – удзбамэ (каб.), къанзидзэ, чын (чек.).

Ромашка непахучая – дадийшхэху (каб.).

Румянка красная – шкіэппль (каб.), щоджэнэпль (м.-каб.).

Рябина – мышъэхъупшэй, мышэхупсей (чек.), мышэхупшай, пщэхупшай (каб.).

Рябчик – ажэгъуэпщ (каб.).

Ряска маленькая – хантаркью-кленх, хантаркьюшаль, хэндиркьюакъуэкленх (чек.), хэндиркьюакъуэцэнх (каб.).

Хырыхыхъэхэр

Пчэгъу шъхъэпэ рыкы, нэклы бырат!

(Къэбы).

Чын илэшур къыхээзыщ, щэм ифыжыр къызэрчыч, чылэр зыгъеун, быныр къэзыгъатх.

(Натрыф).

Чын исэнэхъат.

(Чыгыгы).

Гуущылэжъхэр

Бжын шэгъум іэпэшын, бжын шхыгъом жэ мыгъеуцу.

Гээжъуакэ къылпэкіэмыхъу гэжъожъым укырымыу.

Къэрәбәми щэ къекы, шъумпәми цыф щэкіэ.

Натрыф шэныгъом щэләблашуу, натрыфыпс ешөгъум пхъэчай шхъыл.

Пенсиехэр

Іофхэр нахъ къыгъэпсынкъэштых

УФ-м Пенсиехэмкээ ифонд и Къутамэу АР-м Ѣылм тишъольыр ит банкхэм ащишэу 6-мэ зээзгыныгъэхэр адшигъэх. Ны мылькум къыдэллытэгъэ ахъшэр къызтэфэхэрэм кредитхэр къыздырагъа-Іээз пээукээ амалхэр нахъшигъи ашигын альэкиниыр ары зыфтигъэпсыхъагъэр.

Джы унагъохэм чыифэ къэзытыре организациехэр къызфыгъэфедээзы ны мылькур агъэфедэн амал ялэхъгъэ. ПАО-у «Сбербанк России», АО-у «Россельхозбанк», ПАО-у «ВТБ-Южный», АО-у «Майкопбанк», ООО-у «Кубань Кредит» ыкчи ПАО-у «МинБанк»

зыфиохэрэр ары фондым зээзгыныгъэ зыдишыгъэу, іэпилэгъу къафэхъуштхэр.

Сертификатыр къызэратыгъэу, мы банкхэм ащиш иклиент хуухэрэм псэуплэ ащэфынэу е ашынэу кредит агъэпсүмэ, апэрэ тигъом, процентхэм е чыфэу аштагъэм ны мылькум къышыдэллытэгъэ ахъшэр пэуягъэхъанэу лъэу тхыль атхын альэкыщт. Нахын пэкэ аш пае Пенсиехэмкэ фондыми, банкыми зафагъэзэн фаеу щытгъэмэ, джы банкым пстэури щагъэпсын альэкыщт. Лъэу ыкчи нэмикэ тхыльэу ишыкъигъэхэр банкым фондым электронэ шыкъиэм тетэу іэклигъэхъаштых. Аш іофхэр къыгъэпсынкъэшт.

Статистикем къызэрэгъэльэгъуягъэмкээ, ны мылькум къыдэллытэгъэ ахъшэр нахъбиш шыгъэнхэр ары зыпэуягъахъэрэр. Адигеим шылсэоу мы іэпилэгъур къызтэфагъэхэм япроцент 50-м ехъумэ ауштэу ар агъэфедарь.

Іэпилэгъушхо мэхъу

УФ-м Пенсиехэмкээ ифонд интернет иклюбгъо къэбарэу къихъэрэ пстэумэ узэрэджэшишүрэм имызакъоу, уядэлун плъэ-къынэу Ѣыт. Аш зынхэм тэрээзэу амьльэгъухэрэмкээ, экраным къытыридээрэм еджэснэир къызфэкъинхэмкээ Іэпилэгъушхо мэхъу. Клакоу тхыгъэхэм ямызакъоу, статья инэу къихъэхэрэми уядэлун плъэкъынэу аш амал къеты.

Звуковой ассистент

PFRF.RU

Мы іэпилэгъур бгъэфедэным пае «Для слабовидящих» зыфиорэ нэклубгъор къызэуухын фае. Нэужым узэдэшт тхыгъэр къыхэбгъэшынш, «воспроизвести» зыфиорэм утэункъэшт. Узэдэгүйгээр зыгорекэ икьюу къыбгурмыуягъэмэ е зэхэмыхыгъэмэ, къэбгъэууныш укызыэкэлжыни пльээх.

Къыхэдгъэштымэ тшюйгъор компьютерым щыгъэпсыгъэ браузерым е вирусым пэшүекорэм мызигуу къэтшыгъэр зэфашын зэралъэкиштыр ары. Аш фэдэ мыхъуным пае, Пенсиехэмкэ фондым интернет нэклубгъо «ишхъаныгъупчъэхэр» зэфашынхэм тэбгъэуцен фае.

Пенсиехэмкэ фондир къэралыгъо учреждениеу мыш фэдэ амал къэзытыхэрэм апэрэу хугъэ.

УФ-м Пенсиехэмкээ ифонд и Къутамэу АР-м Ѣылм ипресс-къулькъуу.

Чылэу Алыуарэ (Бжыхъэкъуае)

ИХЪИШЬ

Я XIX-рэ лэшлэгъум, урыс пачьыха-гъум ильехъан, цыифеу чылэмэ адэсы-гъэхэм язакъоп клатхыкъыжыщтыгъэхэр, унагъо пэпчъ ялагъэхэ унхэхэр, шыхэр, былымхэр, мэлхэр, чыцхэр, мэкъумэ-щымкэ Иэмэ-псымхэр ыкчи алыгыгъэхэ чыгухэр алъитэштыгъэх. Милькоу яла-гъэм ельтытыгъэу хъакъулахь (налог)

къатыральхъэштыгъэ ыкчи унагъо пэпчъ ар ахъщеки ытын фэягъэ.

Адыгэ Республикаем ихъарзынэш къычнэдгъотэйэ документ гъашлэгъонимэ ашыц (Подворный список учета скота аула Старый Бжегокай по состоянию на 1899 год, книга N 21) шуущидгэ-гъуазэмэ тшоигъу.

N/N п/п	Лъэкъуаціэхэр, ціхэр	Онэшэу	Псыцоу, коу	Чэмэу	Кум клашэ- рэ шэу	Шкэу	Мэлэу	Чыціэу
1.	Барцо Тхайшъяу	43	6	8	9	8	14	2
2.	Барцо Гъучыпс	26	4	6	5	6	8	1
3.	Барцо Бярыкъу	26	4	6	8	6	9	2
4.	Барцо Шъэуай	-	3	2	3	2	7	1
5.	Барцо Лахъ	3	4	4	5	4	5	-
6.	Барцо Хъакъар	-	3	1	11	1	6	-
7.	Барцо Нэшъу	12	-	3	8	3	15	2
8.	Барцо Хъабат	11	4	4	3	4	18	2
9.	Барцо Оздэмър	12	3	4	3	4	10	6
10.	Барцо Джашъу	6	4	6	3	6	11	2
11.	Барцо Хъанэшъу	2	4	9	13	9	150	17
12.	Барцо Тау	1	4	3	3	3	5	-
13.	Барцо Нухъ	-	4	6	5	6	7	1
14.	Бэджашэ Хъут	1	3	4	7	4	7	1
15.	Жэнэ Хъахъу	1	2	3	3	3	8	2
16.	Жъажъый Къый	3	6	7	12	7	12	1
17.	Жъажъый Хъапекъэжъ	4	3	6	3	6	9	1
18.	Жъажъый Мышъест	4	4	6	5	6	8	2
19.	Къэлэкъутэкъо Мэджыд	1	4	3	6	3	10	1
20.	Къэлэкъутэкъо Эзчэрий	-	3	8	5	8	5	-
21.	Къэлэкъутэкъо Пау	2	4	4	15	4	7	1
22.	Козин Шумад	6	2	5	4	5	13	2
23.	Къадэ Шумад	9	4	6	5	6	17	3
24.	Къэлэкъутэкъо Хъапакъ	5	4	2	3	2	11	2
25.	Къэлэкъутэкъо Макъжъий	-	4	4	1	4	7	1
26.	Лаикъо Пытлаш	-	4	6	2	6	5	-
27.	Чэнышшое Хъаджэбый (апэрэр)	-	3	2	10	2	8	2
28.	Чэнышшое Хъаджэбый (ятёнэрэр)	1	2	1	5	1	7	1
29.	Чэнышшое Хъаджэкул	13	5	10	15	10	19	3
30.	Чэнышшое Хъаджбирам	1	4	10	9	10	6	-
31.	Шъумыз Хъатыу	2	2	3	10	3	9	1
32.	Шъумыз Тэкъэхъу	1	6	4	4	4	7	1
33.	Шъумыз Джашъу	-	2	1	2	1	5	-
34.	Шъумыз Мыхъамэт	2	4	9	6	9	8	1
35.	Шъумыз Къэмгъаз	1	4	6	7	6	9	2
36.	Шъумыз Ибрахим	-	2	2	-	2	6	-
37.	Шъумыз Хъамат	10	8	4	6	4	21	4
38.	Тырку Бэчыр	2	5	4	8	4	7	1
39.	Тырку Тыуын	-	2	1	4	1	5	-
40.	Лыле Сэлмэн	1	2	2	5	2	11	3
41.	Лыле Мос	13	4	4	8	4	24	4
42.	Тырку Плат	1	2	8	5	8	5	-
43.	Лыле Къэр	1	3	4	14	4	9	1
44.	Жъажъый Тыгъужъ	3	4	4	4	4	10	2
45.	Хъатитэ Бракъый	2	2	2	2	2	7	2
46.	Хъакъко Кулзэш	3	-	2	5	2	9	2
47.	Хъадылэшшо Мос	42	5	7	26	7	32	5
48.	Хъатитэ Ибрахим	1	4	2	6	2	8	2
49.	Хъатитэ Джэрый	-	2	1	1	1	5	-
50.	Хъадылэшшо Нэхъан	1	4	4	12	4	7	1
51.	Хъоткъо Тамыхъу	2	6	6	7	6	14	3
52.	Хъадылэшшо Матыу	4	6	12	9	12	9	2
53.	Хъатитэ Хъаджплакъ	3	3	2	10	2	7	2
54.	Хъатитэ Цыкъудэд	2	4	5	11	5	169	4
55.	Хъатитэ Дадыу	13	6	5	5	5	18	1
56.	Хъатитэ Яхъе	7	4	4	15	4	10	2
57.	Хъатитэ Хъабат	15	5	6	9	6	19	3
58.	Хъатитэ Зеклошыу	1	1	2	1	-	5	-
59.	Хъатитэ Шумад	1	4	3	10	3	7	1
60.	Цэй Лыу	-	2	-	-	-	5	-
61.	Цэй Хъакъмаф	30	4	7	11	7	14	2
62.	Кэрмит Цыгъбот	-	3	2	4	2	5	-
63.	Кэрмит Цыкъужъый	9	2	6	4	6	11	1
64.	Шэджеэн Мос	13	6	6	11	6	15	2
65.	Шумэнъикъо Джанкъылыщ	37	-	2	1	2	9	2
66.	Шумэнъикъо Айтэч	5	2	2	1	-	6	1
67.	Шумэнъикъо Шумад	2	2	-	2	-	9	1
68.	Тырку Цыкъу	1	3	2	4	2	29	22
Зэккэмки зэрэхъурер		423	238	297	438	291	961	101

Бэлл Дж. Черкес унэгъо хъизмэтым исурэт.

Ижырэ хъакум ишыкъэ зиэу къуаджэу Бжыхъэкъуае дэтыр.

Былымышъхъэу чылэм дэтыгъэр зыгъэунэфыгъэр **Къадэ Пакъ**. Документым **Къэтхэжъы-гъагъэр** Бжыхъэкъое чылэ гъэлорышиланэмистаринэу подпоручикэу **Ацумыжъыр**.

Бжыхъэкъоежъым 1916-рэ ильесим ехүллэу былымышъхъэу дэтыгъэмэ бэкээ ахэхъогъагь: шэу 1035-рэ, былымэу 2315-рэ, мэлэу ыкчи чыцэу 3125-рэ. Чылэм унагъо 367-рэ дэсигъ, ахэм нэбгырэ 1957-рэ арысыгъ. Тятэжъ ятэу Барцо Хъанэшъу Бэгъэгушо ыкъом ыогъагъаэу къоджэдэсмэ къалотэжъы: «Мы зэмнэу тызыхъетим мылькоу уилем ельтытыгъэу къыппэгъокъых, аш пакээ умыльку уапэ итэу цыифхэм уаххэхъан фай».

Пачьыхаагъум ильехъан чылэм дэс цыифхэм алыгъыгъэхъ хабзэм къимытхы-къыхъахъэрэ тхъачэтхэри, псычэтхэри, къазхэри, чэтхэри. Непэрэ мафэхэм мыхэр зиэхэр мэкэ дэд.

Ящагуме адэтыгъэ унэхъери хъакъе-хъэри Ѣылэгъэ хабзэм къитхыкъыжырэмэ ашыцыгъэхъ. Къуаджэмэ мыжъом ё чырвымын хэшъыкъыгъэ унэхъэр ашашы-щтыгъэхэп. Къалэу Краснодар унэ зэтээдээ дэхъэр алэрэу зысэльэгъухэм, сяэтэжъэу Барцо Мэджыдэ сеупчыгъагь: «Тат, сида тэри аш фэдэ унэхъэр зыкъэтымшыхъэрэр?» Къысиложъыгъагъэр непэрэ къызэнэсигъэм сышгъупшэрэп: «Арэущтэу зыкъыщытэр къыюослон, гъашэу адыгэмэ къагъэшшагъэм зэпымьюу е пий мэхъаджэхъэр къатебанэштыгъэх, е нэпэмыкъ къин-хъазабхэри къафыкъо-къыщтыгъэхъ. Аш пае мылькоу афэштэжъырэр ахпхуатээ, ашхъэ рагхыжъэхъыти, мээмэ аххэхъажыщтыгъэхъ. Чыплакъэу зидэкъуагъэхэм псынкъэу етэе унэхъэр ашашыхъети ачэхъажыщтыгъэхъ».

Хъоткъо Самир итхыгъэу «Жилищно-поселенческий комплекс Северо-Западного Кавказа» зыфиорэм дэгъоу къыщтыгъ адыгэмэ яунэхъэмрэ ящагу-хъэмрэ зэрэщтыгъэхъэр. Яунэхъэр ашыхъэ зыхыкъэ амал зилагъэхэм дэпкъхэр пчэгъу сатыритоу чэсагъэмэ чы пытэхъэр адэштыгъэхъурагъажье-щтыгъэ; ахэм азыфагу ятэ датакъо-щтыгъэ, унэр нахъ фабэ хъунэу. Аш ыузыкъэ дэлжэхъэр бгъуитумки етлэгъокъэ аиштыгъэхъ. Унашхъэмэ къамыл е уарзэ атыральхъэштыгъэ. Ящагу-хъэм униту адашхъяэштыгъэ: зыр чэсэнхэу, адэрэ хъакъе-щэу. Нахъ мыльку макэ зилагъэхэм яунэ дэлжэхъэр зы чыиф сатырэу ашыщтыгъэ.

Унэ пэпчъ джэнъикъо хэтыгъ: джэнъик

Дзюдо

ГъЭХЪАГЪЭМ ХАГЪЭХЪОН ЯМУРАД

Хэгъегум и Кыблэ шыолыр дзюдомкэ изэнэкъоку чьэпигъум и 8 — 9-м Ермэлхъаблэ щыкъугъ.

Бзыльфыгъехэри, хульфыгъехэри якупхэм ахэтхуя алрыгъум щызэукалагъях. Бэнэклии 175-рэ зэнэкъокуугъ. Адыгейим щыщуя спорту унагъом щапгугъе Ульяна Ткаченкэр типшашъэхэм къахэшыгъ.

Псынкэу гупшысээз, хэкын пэхэр У. Ткаченкэм кыгъотыщтыгъех. Килограмм 48-м нэс къэзыщечыхэрэм атеклии, алэрэ чыпіэр кыфагъашошагъ. Тренерэ Адзынэ Алый бэнаклор егасэ.

Къэлебый Рузанэ, кг 52-рэ, ятлонэрэ чыпіэр кыдиихыгъ. Тренерхэр Беданыкъо Байзэтэрэ Роман Оробцовымрэ шыншъэр дзюдом фагасэ.

Анна Лодневам, кг 63-рэ, джэрзир кыхыгъ, тренерыр Адзынэ Алый.

Тулпарэ Данэ килограмм 78-м нахыбэ къэзыщечыхэрэм ябени, джэрзир кыфагъашошагъ. Тренерхэр Клубэ Хьамидэрэ

Ирина Власовамрэ ипащхээ Д. Тулпарэм илэпэсэнгъэ хеъхъю.

Хульфыгъехэм язэлукъегъухэр

Урсылем дзюдомкэ ихэшныкыгъэ командэ хэтэу Мерэм Дамир, кг 60, дышъэр кыдиихыгъ, тренерхэр Хакурынэ Дамир, Акъущэ Мыхамод.

Пашло Алый, кг 60, ящэнэрэ чыпіэр кыдиихыгъ, тренерхэр Нэпсэу Бисльянэр Акъущэ Мыхамодэрэ. Дэхьу Азэмати кг 60

къэзыщечыхэрэм ябенигъ, джэрзир кыдиихыгъ, тренерхэр Нэпсэу Бисльянэр Дэхьу Бисльянэр.

Къуижъ Бисльян, кг 73-рэ, тыхыныр кыхыгъ, тренерыр Беданыкъо Рэмэзан.

Щыгъущэ Амир, кг 73-рэ, джэрзир кыдиихыгъ, тренерхэр Беданыкъо Рэмэзан, Роман Оробцов.

Тулпарэ Айдэмээр, кг 81-рэ, дышъэм пэблэгъагъ, ау күэхү бэнэгъур шуахы, тыхыныр кыфагъашошагъ, тренерыр Бастэ Сэлым.

Ордэн Заур, кг 81-рэ, ящэнэрэ чыпіэр кыдиихыгъ, тренер

хэр Беданыкъо Рэмэзан, Нэджыкъо Русльян.

Илэпэсэнгъэ псынкэу хэзгъехуягъехэм ащыщуя Датхъужъ Алый, кг 90-рэ, дышъэр кыфагъашошагъ, тренерхэр Беданыкъо Рэмэзанэр Нэджыкъо Русльянэр.

Адыгейим ибэнаклохэу Датхъужъ Алыйрэ Ингъуш Владимирэ кг 90-м нэс къэзыщечыхэрэм якуп хэтигъэх. Дышъэм икъыдэхын фэгъэхыгъэ зэлукъегъум щызэнэкъокуугъях. Ингъуш Владимир тыхыныр кыхыгъ, тренерыр Бастье Сэлым.

— Урсылем икъеух зэнэкъокуу шкюгъум и 6 — 10-м Хабаровскэ щыкъощтым, Хэгъегум и Кубок икъыдэхын ахэлэжэштхэм якъыхэхын афэгъэхыгъэ зэнэкъокуу Ермэлхъаблэ щыкъугъем тибэнаклохэр афэгъэхъазырыгъэнхэм, зэхэшэн юфыгъохэм тренерхэр чаануя ахэлэжэгъяа, — кытиуягъ Адыгэ Республиком дзюдомкэ ихэшныкыгъэ командэ итренер шхьыалэу Бастье Сэлым. — Тиспортсменхэр тренер-кэлээгъаджэхэм алэрэзэх, «тхьашуягъэпсэу» арапожыгъ.

Республикэм дзюдомкэ ихэшныкыгъэ командэ зэлукъегъухэм зафегъэхъазыры, игъехъагъэхэм ахигъэхъон имурад.

Сурэтым итхэр: **Датхъужъ Алый, фыжыр зыщыгъыр, текионыгъэм фэбанэ.**

Зэхэзыщагъэр
ыкИ кызыдзы- гъекъыр:
Адыгэ Республиком лъяпкъ Иофхэмкэ, Икъыб къэралхэм ашыпсурэ тильэпкъэгъухэм адьрялэ зэхэзыгъэмкэ якИ къэбар жыгъэм иамалхэмкэ и Комитет

Адресыр:
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэши:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,

Редакцием авторхэм къайхырэ А4-кэ заджэхэрэ тхъапхэу зипчагъэкэ 5-м емыхъухэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлъэу, шрифтыр 12-м нахи цыкунэу щытэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ тхьагъехэр редакцием зэлгэгъэлжых.

E-mail: adyvoice@mail.ru

Зыщаушыхъятыгъэр:
Урсылем Федерацаем хэутын Иофхэмкэ, телерадиокъэтынхэмкэ якИ зэллыгъыкъамалхэмкэ и Министерствэ и Темир-Кавказ чыпІэгъорышыап, зэраушыхъятыгъэ номерыр

ПИ №ТУ23-00916

Зыщаушыхъятырэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗэкІэмкИ
пчъагъэр
4322
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 1880

Хэутынхэм
уздыкъетхэнэу щыт
уахътар
Сыхътар
18.00
Зыщаушыхъятыгъэхъ
уахътар
Сыхътар
18.00

Редактор
шхъялэр
Дэрэ Т. И.

Редактор
шхъялэм
игуадзэр
Мэшлэкъо
С. А.

Футбол. Купэу «Кыблэр»

ПЧАГЪЭМ ТЕГЪЭГУМЭКЛЫ

Ятлонэрэ купым хэт футбол командэхэм шкюгъум и 11 — 12-м я 10-рэ ешэгъухэр ялагъэх. Мыекъопэ «Зэкъошныгъэр» СКА Ростов-на-Дону тикъалэ щыукалагъ.

СКА-м иешлаклохэу Козловым, Юшком, Наставшевым я 37-рэ, 44-рэ, 57-рэ такъикхэм «Зэкъошныгъэм» икъэлапчээ лэгуаор дадзагъ. Я 69-рэ такъикхэм «Зэкъошныгъэм» хэтэу Подковыровым СКА-м икъэлапчээ ихъагъэ лэгуаор ридзагъ — 1:3. «Зэкъошныгъэм» ебгъапшэмэ,

СКА-р нахь зэгъэфагъэу ешлагъ, текионыгъэр кыдиихынм фэхъазыргъ.

Зэтэгъапшэх зэрешлагъэхэр

«Динамо» — «Спартак» — 4:1, «Кубань» — «Биолог» —

6:1, «Махачкала» — «Черноморец» — 1:4, «Мэшыкъу» — «Краснодар-3» — 3:0, «Туапсэ» — «Кубань-Холдинг» — 1:5, «Форте» — «Легион» — 2:2.

Хэт тыдэ Ѣла?

1. «Кубань-Холдинг» — 25
2. «Легион» — 22

3. «Кубань» — 21
4. СКА — 19
5. «Мэшыкъу» — 17
6. «Черноморец» — 17
7. «Динамо» — 16
8. «Анжи» — 16
9. «Зэкъошныгъ» — 11
10. «Махачкала» — 11
11. «Спартак» — 11
12. «Форте» — 11
13. «Краснодар-3» — 8
14. «Интер» — 5
15. «Биолог» — 4
16. «Ессентуки» — 4
17. «Туапсэ» — 1.

Чындыгъум и 17-м «Зэкъошныгъэр» «Легионым» Махачкала Ѣыукалагъ.

Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТЫЛН Нурбий.